

Beslissing

Klachtnummer: KC 24-027

Klachtdatum: 29 november 2024

Klaagster: klaagster

Onderwerp: beperking van de bewegingsvrijheid

Verweerster: GZ psycholoog

Verloop van de behandeling van de klachten

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klacht die klaagster op 29 november 2024 heeft ingediend. De klacht heeft betrekking de beperking van haar bewegingsvrijheid.

Verweerder heeft op 11 december 2024 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend. Op 12 december 2024 heeft mevrouw de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp'er) namens klaagster een nadere toelichting op de klacht gegeven.

Op 12 december 2024 heeft een hoorzitting bij de klachtencommissie plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig:

- klaagster en haar pvp'er;
- verweerster.

De klachtencommissie die de klacht behandelt bestaat uit:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- de heer H. Schneider, psychiater en lid;
- mevrouw A. Wolsink, zelfstandig lid.

Voor de verslaglegging was aanwezig mevrouw mr. C. Veen, waarnemend secretaris.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandel-dossier ingezien. Hij heeft zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klaagster is bij de zorginstelling opgenomen op basis van een zorgmachtiging van 27 juni 2024 van de Rechtbank. Deze zorgmachtiging loopt tot 27 juni 2025 en is op 12 september 2024 gewijzigd in die zin dat een aantal modaliteiten verplichte zorg aanvullend zijn toegewezen.

De klachtencommissie kan de klacht over de beperking van klaagster haar bewegingsvrijheid behandelen op basis van artikel 10:3 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en het Klachten-reglement klachten Wvggz van de Regionale Klachtencommissie (Klachtenreglement).

Toelichting op de klacht

Klaagster heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Klaagster bevestigt dat op 4 september 2024 inderdaad een voorval heeft plaatsgevonden. Dat voorval betrof een voorval met een andere medewerkster. Op de vraag of zij toen direct is overgeplaatst, antwoordt klaagster dat zij tijdelijk is overgeplaatst. Op 13 september is zij inderdaad weer teruggekomen. Klaagster vertelt dat de beperking van haar vrijheden in verband met medewerkster X zijn begonnen op het moment dat zij weer vrijheden kreeg. De mate waarin zij in haar vrijheden wordt beperkt verschilt. Klaagster geeft aan dat wanneer de betreffende medewerkster niet werkzaam is, zij gewoon met onbegeleid verlof mag. De afgelopen week was medewerkster X vrij en kon zij de hele week gewoon naar buiten. Daarvoor is het volgens haar een aantal keren gebeurd dat zij niet naar buiten mocht, omdat medewerkster X dienst had.

Het incident dat heeft plaatsgevonden heeft volgens klaagster niets te maken met de huidige situatie. Op de vraag wat de aanleiding was voor het incident, antwoordt klaagster dat de betreffende medewerkster dwangmatig met haar bezig was. Klaagster vertelt richting die medewerkster te hebben aangegeven dat zij te ver ging en op een gegeven moment mocht zij niet meer naar boven. Klaagster geeft aan dat de betreffende medewerkster haar ook heeft geslagen. Zij heeft wel spijt van haar gedrag en wil haar excuses aanbieden. Klaagster begrijpt niet waarom anderen bang zijn dat zij agressief zou worden.

Klaagster merkt meerdere malen op dat zij is opgenomen om behandeld te worden, maar dat zij geen zicht heeft op een toekomst. Volgens haar wordt er veel beloofd, maar komt er niets van terecht en wordt er niet naar haar geluisterd. Klaagster geeft aan dat zij de medicatie inneemt en geen middelen gebruikt. Klaagster wil graag een eigen woning en weer contact met haar kind. Klaagster vertelt inmiddels acht jaar gesloten te zijn opgenomen en dat zij geen toekomst heeft. Zij heeft twee mentoren, maar sinds klaagster bij de zorginstelling zit, heeft zij geen contact meer gehad met haar mentoren.

Klaagster stelt dat zij de brief met aanzegging niet heeft ontvangen. Wel is haar verteld dat als medewerkster X dienst had, zij niet naar buiten mocht. Volgens klaagster is niet afgesproken hoe lang die beperking zou duren en wanneer zij weer meer vrijheden heeft. Zij heeft geprobeerd om contact te zoeken om aan te geven dat zij het niet leuk vindt dat zij in haar vrijheden wordt beperkt. Klaagster geeft aan dat zij er niet van op de hoogte is dat op 17 december 2024 opnieuw overleg plaatsvindt over de beperking van haar vrijheden.

De pvp'er voegt daaraan toe dat klaagster graag in gesprek wil over de beperking van haar bewegingsvrijheid en dat er een verhelderend gesprek kan plaatsvinden met alle veiligheidswaarborgen die nodig zijn, zodat enig perspectief wordt geboden.

Toelichting van verweerder

Verweester heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Op het moment dat klaagster weer opgenomen werd in de opnamekliniek, zat medewerkster X. direct in het systeem van klaagster. Ook voor het incident, zat die betreffende medewerkster al in klaagsters systeem. Die situatie is hier toen ontstaan en nog steeds actueel. Verweester vertelt dat er ook toen al grote zorgen waren. Zij verwijst naar het verweerschrift waarin een aantal voorbeelden zijn beschreven, waaronder de situatie dat klaagster de medewerkster bij de beveiliging stond op te wachten. Verweester geeft aan dat klaagster over die medewerkster bleef praten. De betreffende medewerkster waarmee elders in de kliniek een incident is geweest, heeft contact opgenomen met medewerkster X. Verweester vertelt dat die medewerkster dat heeft gedaan, omdat zij de indruk had dat zij ook in het systeem van klaagster zat. Klaagsters vrijheden zijn beperkt, omdat medewerkster X nog altijd werkzaam is bij de zorginstelling. Zij is op een andere afdeling werkzaam en er bestaat een kans dat klaagster en medewerkster X elkaar op de gang of buiten tegenkomen.

Verweester legt uit dat klaagster weer is teruggeplaatst en is opgenomen in de opnamekliniek, omdat er in klaagsters geval geen andere mogelijkheden waren. Opname op een gesloten afdeling was nodig en er was geen andere instellingen waar klaagster kon worden opgenomen.

Verweester geeft aan te snappen dat er een stukje informatie mist in de rapportage, maar benadrukt dat er een multidisciplinair overleg (MDO) heeft plaatsgevonden en dat daarbij is besproken wat er mogelijk is wat betreft vrijheden. Zij geeft aan dat er nog wel wordt gezocht naar een andere oplossing, maar dat het vooralsnog niet mogelijk is om klaagster meer vrijheden te geven. Afgesproken is om deze beperking van haar vrijheden na twee weken te evalueren en indien de situatie dusdanig is dat klaagster meer vrijheden zou kunnen krijgen, dan wordt dat overleg volgens verweester niet afgewacht. Voor wat betreft de behandeling geeft verweester aan dat klaagster activiteitentherapie volgt en dat zij tijdens die therapie en op de afdeling nog veel over medewerkster X praat. Zij erkent dat het vervelend is dat die informatie niet zodanig uit de rapportage blijkt.

Verweester geeft aan dat klaagster inderdaad is ingesteld op een antipsychotisch geneesmiddelen en dat zij het op dit moment niet aandurven om een gesprek tussen klaagster en medewerker X te laten plaatsvinden. Verweester licht toe dat klaagster heel erg impulsief gedrag vertoont, slecht leesbaar is en dat er soms zaken naar voren komen die zij nog niet eerder hebben gehoord. In het MDO is de afspraak gemaakt om na twee weken te evalueren. Verweester geeft aan wel te vinden dat deze huidige situatie niet te lang kan duren. Wanneer deze beperking niet meer nodig is, dan gaat verweester de termijn van twee weken voor evaluatie niet afwachten. Wanneer er geen oplossing kan worden gevonden, moet volgens verweester worden gekeken of klaagster naar een andere locatie kan worden overgeplaatst. Ten aanzien daarvan merkt verweester op dat een groot probleem is dat de gezondheidszorg vol zit. Over het algemeen lukt het op een gegeven moment wel om patiënten elders te plaatsen, maar vaak duurt dit wel langer.

Verweester geeft aan de indruk te hebben dat klaagster haar verblijf als uitzichtloos beschouwt. Klaagster geeft wel aan zich op de afdeling prettig te voelen. Klaagster heeft wel vrijheden. Zij benadrukt dat het niet zo is dat klaagster opgesloten is. Zij volgt ook een sportprogramma en is heel regelmatig buiten. Dat er in de rapportage niet is opgenomen dat mevrouw zich tot 31 oktober 2024 niet verzet klopt volgens verweester. Als een patiënt binnenkomt, dan krijgt die patiënt in het begin geen vrijheden, ook geen begeleid verlot. Op een gegeven moment krijgt een patiënt begeleide vrijheden en daarna volgt eventueel onbegeleid verlot. Verweester benadrukt dat zij direct richting klaagster hebben aangegeven dat zij geen onbegeleid verlot heeft, als medewerkster X werkzaam is. Klaagster heeft daar toen geen verzet tegen aangetekend. Toen bleek dat zij zich daar niet in kon vinden, is een aanzegbrief opgesteld en is de

beperking op 31 oktober 2024 met klagster besproken.

Beoordeling van de klacht

Klagster beklaagt zich erover dat zij in haar bewegingsvrijheid is beperkt in die zin dat zij van haar onbegeleide vrijheden geen gebruik mag maken op momenten dat medewerkster X dienst heeft.

Verplichte zorg betreft zorg die kan worden verleend op grond van de zorgmachtiging (zie artikel 3:1 van de Wvggz). De klachtencommissie overweegt dat in het geval van klagster door de Rechtbank een zorgmachtiging is afgegeven. Uit die zorgmachtiging blijkt dat bij opname verplichte zorg in de vorm van beperking van haar bewegingsvrijheid mogelijk is. Ook artikel 3:2, lid 2 en onder b, van de Wvggz bepaald dat het verlenen van verplichte zorg kan bestaan uit het beperken van de bewegingsvrijheid. Verweerster dient in dat geval uiteraard wel een beslissing in de zin van artikel 8:9 van de Wvggz te nemen. Daarbij geldt dat een vorm van verplichte zorg moet worden aangezegd aan de patiënt op het moment dat hiertoe noodzaak bestaat (artikel 3:4 Wvggz). Verder kan de verplichte zorg alleen worden verleend als onderbouwd is dat het te verwachten nadeel zonder verplichte zorg voortkomt uit de psychische stoornis, verplichte zorg het uiterste redmiddel is en voldaan wordt aan beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid (artikel 3:3 Wvggz).

De klachtencommissie stelt op basis van het behandeldossier vast dat de beperking van de vrijheden op 31 oktober 2024 met klagster is besproken en dat de aanzegbrief op 4 november 2024 aan haar is overhandigd. In het behandeldossier is ook opgenomen dat klagster de brief zou hebben gelezen en dat deze in haar postvak ligt. Klagsters bewegingsvrijheid is ingeperkt omdat het risico op gevaarlijk gedrag richting medewerkster X hoog wordt ingeschat. De situatie die is ontstaan tijdens haar eerdere verblijf in opnamekliniek is nog steeds actueel en ook het incident dat heeft plaatsgevonden tijdens haar verblijf op een andere locatie van de zorginstelling met betrekking tot een andere medewerkster heeft een rol gespeeld in de afweging om klagsters bewegingsvrijheid te beperken. Klagster blijft nog steeds over medewerkster X en de andere persoon praten. Aangezien medewerkster X werkzaam is op een andere afdeling binnen opnamekliniek is voorzienbaar dat klagster en medewerkster X elkaar op de gang of buiten tegenkomen.

De klachtencommissie begrijpt, gelet op de ernst van het incident en de situatie die eerder was ontstaan, waarom verweerster klagsters haar bewegingsvrijheid heeft beperkt in die zin dat zij niet met onbegeleid verlof mag, als medewerkster X werkzaam is. De klachtencommissie is ook van mening dat de behandelaar voldoende heeft onderbouwd waarom deze vorm van verplichte zorg noodzakelijk is. Zij is ook van mening dat het op deze manier beperken van klagsters vrijheden het uiterste redmiddel is en dat voldaan is aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De beslissing voldoet aan de eisen die de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) daaraan stelt. De klachtencommissie verklaart de klacht met betrekking tot de bewegingsvrijheid daarom ongegrond.

Op 3 december 2024 is de beperking van klagsters bewegingsvrijheid geëvalueerd. Daarbij is geconcludeerd dat de beperking van de bewegingsvrijheid moet worden gehandhaafd. Tijdens dat overleg is afgesproken dat over twee weken op 17 december 2024 (of eerder als daartoe aanleiding is) de beperking van klagsters bewegingsvrijheid opnieuw wordt geëvalueerd. Uit het behandeldossier blijkt niet dat er acties worden ondernomen om tot herstel van de relatie te komen; onduidelijk is hoe lang moet de vrijheden van klagster nog worden beperkt. Klagster heeft duidelijk aangegeven dat geen sprake is van enig perspectief en verweerster heeft tijdens de hoorzitting aangegeven dat deze situatie niet te lang moet duren en verweerster heeft de indruk dat klagster haar verblijf als uitzichtloos beschouwt. Gelet hierop en de omstandigheid dat een patiënt niet zonder enig zicht op perspectief mag

worden geconfronteerd met een beperking van diens bewegingsvrijheid, geeft de klachtencommissie verweerster mee om ervoor te zorgen dat klaagster perspectief krijgt en richting klaagster duidelijkheid te geven over wat er nodig is om ervoor te zorgen dat zij wel weer onbeperkt met verlof kan gaan.

Verder overweegt de klachtencommissie dat in het behandeldossier bij de vastlegging van het evaluatiemoment op 3 december 2024 duidelijk is gemotiveerd waarom klaagster in haar bewegingsvrijheid dient te worden beperkt, als medewerkster X werkzaam is. De gedragingen/uitlatingen die (mede) aanleiding zijn tot het verlenen van deze verplichte zorg zijn daarvoor niet duidelijk in het dossier vastgelegd. De klachtencommissie adviseert verweerster daarom om zorg te dragen voor een goede vastlegging van de situaties en gedragingen die plaatsvinden met betrekking tot een patiënt, zodat achteraf duidelijk toetsbaar is welke feiten en omstandigheden aanleiding hebben gegeven voor het doen van een aanzegging en het verlenen van verplichte zorg.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over de beperking van klaagsters bewegingsvrijheid in die zin dat zij van haar onbegeleide vrijheden geen gebruik mag maken op momenten dat medewerkster X dienst heeft **ongegrond**.

Verder geeft de klachtencommissie verweerster mee om ervoor te zorgen dat klaagster perspectief krijgt en richting klaagster duidelijkheid te geven over wat er nodig is om ervoor te zorgen dat zij wel weer onbeperkt met verlof kan gaan. Tevens adviseert de klachtencommissie verweerster om zorg te dragen voor een goede vastlegging van de situaties en gedragingen die plaatsvinden met betrekking tot een patiënt, zodat achteraf duidelijk toetsbaar is welke feiten en omstandigheden aanleiding hebben gegeven voor het doen van een aanzegging en het verlenen van verplichte zorg.

De beslissing is genomen op 12 december 2024 door de heer mr. H. Dontje (voorzitter) en de heer H. Schneider en mevrouw A. Wolsink (leden), in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, mevrouw mr. C. Veen. Op 13 december 2024 is een verkorte beslissing naar partijen verstuurd.

Beroepsmogelijkheid

Klaagster, haar vertegenwoordiger en de zorgaanbieder kunnen een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland voor een beslissing over de klacht. Dit kan binnen zes weken na de dag waarop de verkorte beslissing is meegedeeld (artikel 10:7 Wvvgz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 19 december 2024 verstuurd aan klagster, pvp, verweerders, de directie, de geneesheer-directeur en de inspectie.